

Łódź, dn. 3 grudnia 2020 roku.

Prof. dr hab. Janusz Kopczyński
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna instrumentalistyka

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Pismo z dnia 6 października 2020 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14. 03. 2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27. 07. 2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust 2 pkt 2).

Dotyczy

Uchwały Senatu Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku nr 60/2020 z dnia 29. 06. 2020 roku, w sprawie wyznaczenia mojej osoby na recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Aleksandry Panasik.

W nadesłanej mi przez sekretarza Biura Rady Dyscypliny Artystycznej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki - Panią Jystynę Ślubowską – korespondencji, z dnia 6 października listopada 2020 r., otrzymałem:

- 1.) Pełną dokumentację właściwą do otwarcia przewodu doktorskiego (kopie dyplomów ukończenia wyższych - studiów I i II stopnia, kwestionariusz osobowy ze zdjęciem, krótki życiorys, kopie dowodu osobistego, propozycję tematu i koncepcję pracy doktorskiej, propozycję promotora i promotora pomocniczego, spis dorobku artystycznego, kopie afiszów i dokumentów potwierdzających udział w koncertach, kursach, konferencjach, a także opinię prof. Józefa Raatza).

- 2.) Uchwałę nr 172/2017-2018 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 24 września 2018.

Rada Wydziału po zapoznaniu się z wnioskiem Pani mgr Aleksandry Panasik, tematem i koncepcją pracy doktorskiej pt. *Twórczość obojowa Eugene'a Bozzy i jej zastosowanie w dydaktyce* i propozycją promotora w osobie Pana prof. dr hab. Józefa Raatza, przystąpiła do głosowania nad wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora.

W wyniku głosowania tajnego na 21 osób uprawnionych, 16 osób obecnych, przy 16 głosach za wszczęciem przewodu i braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się, Rada Wydziału wszczęła przewód doktorski w dziedzinie sztuki muzycznej, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka w specjalności obój dla mgr Aleksandry Panasik. W głosowaniu nad wyznaczeniem promotora oddano 16 głosów ważnych: 16 za wyznaczeniem promotora, głosów wstrzymujących i przeciwnych nie było. Tym samym Rada Wydziału podjęła decyzję o wyznaczeniu promotorem prof. dr hab. Józefa Raatza.

Stwierdzam, że Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku podjęła prawomocną decyzję o wszczęciu przewodu doktorskiego mgr Aleksandry Panasik w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, w specjalności obój i wyznaczeniu promotora - prof. dr hab. Józefa Raatza a

- 3.) Uchwałę nr 60/2020 Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, o wyznaczenia recenzentów pracy w przewodzie doktorskim Pani Aleksandry Panasik w osobach dr hab. Krzysztofa Wroniszewskiego i prof. dr hab. Janusza Kopczyńskiego

Podstawowe dane o kandydacie

Pani Aleksandra Panasik urodziła się w Lublinie. Jej edukacja muzyczna, rozpoczęta w PSM I stopnia w Giżycku, przebiegała następnie w PSM II stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Gdyni, by po ukończeniu studiów - na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, w klasie prof. Józefa Raatza – zostać zwieńczoną uzyskaniem tytułu magistra sztuki, z wynikiem bardzo dobrym.

Obecnie mgr Panasik kontynuuje naukę na studiach doktoranckich swej macierzystej uczelni. W ramach programu Erasmus+ studiowała w Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Stuttgart w klasie prof. Christiana Schmitta oraz Hochschule für Künste Bremen w klasie prof. Christiana Hommela. Swoją wiedzę i umiejętności doskonaliła na kursach mistrzowskich prowadzonych m. in. takich profesorów jak: Tomasz Miczka, Jerome Guichard, David Walter, Diethelm Jonas, Gregor Witt, Fabien Thouand.

Prowadzi działalność koncertową jako solistka bądź kameralistka na festiwalach, np. : Festiwal *NeoArte* (Gdańsk, 25.10 2019), *Festiwal Czas i Dźwięk* A. Nikodemowicz (Lublin 21.09-06.10 2019), *Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej w Giżycku* (14. 07. 2019), *I Międzynarodowy Festiwal Obojowy w AM w Gdańsku* (19. 05. 2019, *Klangspuren Schwaz Tiroler Festiwal für Neue Musik* (1-9, 09, 2019). Występuje z recitalami, głównie w Gdańsku i jego okolicach.

Współpracowała z orkiestrami Filharmonii Szczecińskiej, Filharmonii Bałtyckiej, Sinfonia Baltica, Słupska Sinfonietta, Orkiestrą Hanza, Orkiestrą Kameralna w Łomży.

Zakwalifikowała się do Międzynarodowego Konkursu Obojowego, organizowanego przez Jazeps Vitols Music Academy w Rydze, w 2016 roku.

Prowadzi działalność pedagogiczną w PSM I stopnia w Giżycku.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Aleksandry Panasik, zatytułowana „*Twórczość obojowa Eugene'a Bozzy i jej zastosowanie w dydaktyce*”, składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym, w skład którego wchodzi następujące utwory:

Eugene Bozza - *Sonata* na obój i fortepian

Eugena Bozza - *Fantaisie Pastoral* na obój i fortepian

Eugene Bozza - *Conte Pastoral* na obój i fortepian

Eugene Bozza - *Air de vielle* na obój i fortepian

Eugene Bozza - *Etiuda nr 13* ze zbioru *18 Études*

Eugene Bozza - *Etiuda nr 1* ze zbioru *Études sur des modes karnatiques*

Eugene Bozza - *Etiuda nr 1* ze zbioru *Graphismes*

oraz rozprawy doktorskiej stanowiącej opis dzieła.

Właściwy dobór nagranych na płycie CD utworów pozwolił doktorantce zaprezentować różnorodność stylistyczną obojowej twórczości Eugene'a Bozzy, a także wyeksponować jej walory dydaktyczne. Utwory tego kompozytora są od wielu lat obecne w repertuarze pedagogicznym. Z racji różnego stopnia trudności technicznych są, czy też mogą być, obecne na każdym etapie kształcenia instrumentalisty. Służą one wypracowaniu i rozwijaniu szerokiego spektrum różnorodnych umiejętności instrumentalnych, tak niezbędnych profesjonalnemu oboiście. O ile dydaktyczne przesłanie Etiud Bozzy jest oczywiste, to wykorzystanie jego utworów na obój i fortepian w procesie kształcenia wynika nie tylko z nagromadzenia w nich elementów rozwijających technikę i warsztat wykonawczy, lecz także z tego, iż dają one szansę zagłębienia się w artystyczny proces twórczy na gruncie muzyki kameralnej, co przedstawione dzieło artystyczne wyraźnie obrazuje.

Wszystkie zawarte w dziele artystycznym utwory zostały przedstawione w sposób przemyślany i zadowalający, dowodząc niemałego już doświadczenia muzycznego doktorantki. Nie budzi też wątpliwości również koncepcja artystyczna nagranych utworów, która podkreśla indywidualną i twórczą postawę artystki. Bardzo dobry warsztat instrumentalny doktorantki a w szczególności umiejętność operowania dynamiką w każdym rejestrze oboju, duża swoboda artykulacyjna, a przede wszystkim olbrzymia biegłość palcowa pozwalają jej poruszać się swobodnie w kompozycjach o wybitnie wirtuozowskim charakterze.

Stwierdzam, że Pani Aleksandra Panasik jest oboistką bardzo dobrze przygotowaną do prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej – zarówno solowej, kameralnej, jak i orkiestrowej. Pewien niedosyt budzi rodzaj dźwięku i sposób jego kształtowania. Jest to ten obszar obojowej sztuki wykonawczej doktorantki, nad którym winna ona pochylić się z pokorą. Zdaję sobie jednak sprawę, że ten mój zarzut może być w pewnym stopniu spowodowany poziomem technicznym nagrania.

Dzieło artystyczne oceniam pozytywnie. Zaprezentowane w nim rozwiązania artystyczne uważam za interesujące.

Opis dzieła, składa się ze wstępu, trzech rozdziałów i zakończenia. Zawiera także informacje o nagraniu dzieła artystycznego, spis przykładów nutowych, aneks ze spisem utworów Eugene'a Bozzy wykorzystujących obój oraz bibliografię.

Dwa pierwsze rozdziały, stanowią wprowadzenie do badań mających rozwiązać podjęte zagadnienie - jakim jest wskazanie dydaktycznej wartości dzieł obojowych Eugene'a Bozzy (etiud i utworów kameralnych). Rozdział pierwszy przedstawia szeroką działalność tego kompozytora, który był także uznanym skrzypkiem, dyrygentem i nauczycielem, a także charakterystykę jego dzieł, ukazaną głównie w kontekście twórczości kompozytorów francuskich omawianego okresu. W kolejnym rozdziale autorka opisuje różnorodne aspekty nauczania gry na instrumentach, skupiając się głównie nad zagadnieniem dydaktyki odnoszącej się do podstawowych elementów techniki obojowej. Kreśli zarys historii dydaktyki instrumentalnej poczynając od Niccolò Paganiniego, przez Fryderyka Chopina i Antonia Pascualiego, do czasów współczesnych, gdzie skupia się na czterotomowej pracy Tadeusza Wrońskiego *Zagadnienia gry skrzypcowej*, będącej w wielu przypadkach źródłem uniwersalnej wiedzy, cennej dla wszystkich specjalności instrumentalnych. Prezentuje także wybrane publikacje o charakterze dydaktycznym i szkoły gry na oboju poczynając od XVIII wiecznej pracy Carlo Besozziego z roku 1760, a skończywszy na XX wiecznej szkole gry Fritza Fleminga z 1929 roku.

Najbardziej rozbudowany rozdział trzeci, poprzez drobiazgową analizę zawartych w tytule pracy kompozycji, dowodzi tezy (co prawda nie wyeksponowanej dobitnie przez autorkę), że twórczość obojowa Eugene'a Bozzy zawiera w sobie niezaprzeczalne dydaktyczne walory, które są tak szeroko wykorzystywane w procesie kształcenia oboisty. Przeprowadzona analiza demonstruje bogactwo i różnorodność problemów wykonawczych - zawartych w etiudach jak i utworach kameralnych z fortepianem - których opanowanie buduje pewien kapitał wykonawczy, z którego oboista będzie korzystał przez cały okres swej muzycznej kariery. Ten kapitał instrumentalny oboisty, możliwy do zdobycia pod wpływem dzieł Bozzy, wyraża się szerokim spektrum umiejętności, z których najważniejsze obok biegłości palcowej to: zdolność wykonywania skomplikowanych rytmów i stosowania zmiennego metrum, operowania wszystkimi rodzajami artykulacji i różnymi skalami (dur, moll, skalami modalnymi, skalami karnatyckich), swobodnego poruszania się w całej skali instrumentu, władania pełnym spektrum dynamiki, czytania partytury graficznej, poruszania się w muzyce atonalnej, ametrycznej, aleatorycznej, współpracy kameralnej z towarzyszącym fortepianem.

Obojowe kompozycje Eugene'a Bozzy, obok swych walorów dydaktycznych, posiadają także niezaprzeczalne walory artystyczne – co podkreśla autorka pracy - które sprawiają, że często pojawiają się w repertuarze oboistów; są chętnie wykonywane i dobrze odbierane przez publiczność

Wnikliwa analiza i szeroki zakres wiedzy dotyczącej przedstawionych utworów - jaki został zaprezentowany w tym rozdziale - są bardzo cenne i stanowią dobrą podstawę do zrozumienia szczególnego znaczenia obojowej twórczości Eugene'a Bozzy w procesie kształcenia oboistów.

Praca zawiera drobne błędy redakcyjne, nie mające wpływu na jej ocenę.

Opis dzieła dowodzi pełnej znajomości przedmiotu prezentowanej przez autorkę tematyki, która jest efektem prowadzonych przez nią badań. W swojej pracy doktorantka posługuje się poprawnym językiem, myśli formułuje jasno i czytelnie. Dla prezentacji poruszanych zagadnień używa odpowiedniej terminologii. Właściwe opracowanie części opisowej pod względem redakcyjnym zapewnia czytelny przekaz. Autorka wykazała się samodzielnością w prowadzeniu badań oraz formułowaniu wniosków.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Aleksandry Panasik, zatytułowana „*Twórczość obojowa Eugene'a Bozzy i jej zastosowanie w dydaktyce*” charakteryzuje się obiektywizmem, prawidłowością w formowaniu myśli, rzetelnością w prezentowaniu obcego dorobku intelektualnego. Doktorantka wykazała się dużą wiedzą teoretyczną i umiejętnością prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Praca stanowi nowatorskie przedstawienie zagadnienia. W piśmiennictwie polskim nie ma prac o podobnym zakresie badań. Zaprezentowane w dziele artystycznym wykonania nie tylko ukazują problematykę określoną w tytule pracy, lecz są także ciekawymi kreacjami artystycznymi. Istnieje pełna zgodność między opisem dzieła a efektem artystycznym dzieła.

Niniejszym stwierdzam, że praca doktorska pana Aleksandry Panasik spełnia warunki ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 13.

Pracę doktorską pana Aleksandry Panasik przyjmuję bez zastrzeżeń.

Lódź 3 grudnia 2020

